

OMAOHJAAJA OPAS

LASTENSUOJELUYKSIKÖ
TÖRNÄVÄN PUISTO

PAULIINA PULLI, 2021
SOSIONOMI(AMK)
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

SISÄLLYS

Lukijalle

Teoriapohjaa oppaalle

Törnävän Puisto

Omaohjaajan
työtehtävät

Prosessi

Luottamussuhde

Tärkeät arvot

Työmenetelmät

Kehittäminen

Lähteet

LUKIJALLE

Tämä omaohjaaja- opas on tuotos sosionomi amk-tutkinnon opinnäytetyöstä. Oppaan aineistona on toiminut kyselylomake, joka on toteutettu Törnävän Puiston työntekijöille. Työntekijät ovat saaneet vapaaehtoisesti vastata kyselyyn.

Oppaan tarkoituksena on täsmentää ja konkretisoida omaohjaajan työtehtäviä , omaohjaajuus prosessia, omaohjaajasuhdetta sijoitettuun nuoreen sekä eri työmenetelmiä, Törnävän Puistossa.

Oppaassa tarkistellaan omaohjaajuutta eri näkökulmista, mitä Törnävän Puiston ohjaajat ovat tutkimuksessa esille tuoneet

Omaohjaaja- opas on opinnäytetyön tuotos ja tuotos jää lastensuojelulaitos Törnävän Puiston käyttöön

Paulina Pulli

TEORIAPOHJA

Lastensuojeluyksikössä on nimetty jokaiselle nuorelle omaohjaaja, tehtävänä on vastata nuoren asioista.

Omaohjaaja tekee sisällöllistä työskentelyä ohjattavan kanssa, yksilölliset tarpeet huomioiden.

TÖRNÄVÄN PUISTO

9-17
vuotiaalle lapsille ja
nuorille
profiloitu
lastensuojeluyksikkö

Seinäjoen
kaupungin
ylläpitämä
lastensuojelun
perusyksikkö

OMAOHJAAJAN TYÖTEHTÄVÄT

GOOD
TIMES

Omaohjaajan ja
ohjattavan väliset
omaohjaajahetket

Neuvottelut

Yhteistyö ohjattavan
verkoston kanssa

Kuukausikoosteen tekeminen

Hyvän vuorovaikutuksen luominen

OMAOHJAAJA HETKET

*Omaohjaajahetket voivat olla arjen pieniä hetkiä sekä myös omaohjaajan ja ohjattavan lähtemistä eri ympäristöön

*Omaohjaajahetket ovat edellytys ohjaajan ja ohjattavana luottamussuhteen rakentumiselle

*Omaohjaajan täytyy kuunnella ja tarjota mahdollisuuksia ohjattavalleen tulla nähdyksi ja kuulluksi

*Omaohjaaja hetkiin kuuluu eri kohtaamiset ja keskustelut omaohjaajan ja ohjattavansa kesken

*Omaohjaaja hetket vahvistavat luottamussuhteen rakentumista sekä ohjattavan kokonaisuustilanteen hahmottumista omaohjaajalle

*Omaohjaajan tehtävänä on järjestää eri omaohjaajahetkiä sekä antaa ohjattavalle erityistä huomiota

NEUVOTTELUT

*Neuvotteluilla
tarkoitetaan eri
neuvotteluja ja kokouksia,
jossa keskiössä on
sijoitettu lapsi tai nuori ja
hänen liittyvät asiat

*Neuvotteluihin osallistuu lapsen tai nuoren oma
sosiaalityöntekijä, nuoren omaohjaaja tai
omaohjaajat, nuoren vanhemmat ja
mahdollisesti, muita yhteistyötahoja, jotka
nähdään tarpeelliseksi

*Nuoren oma sosiaalityöntekijä kutsuu
nuoren neuvotteluun eri yhteistyötahot
koolle

*Omaohjaajan rooli nuoren neuvotteluissa
on tuoda neuvottelussa esiin omaohjattavansa
voimavarat ja huolet.

Omaohjaajan tehtävänä neuvottelussa on myös
tukea ohjattavaansa sekä tarpeen tullen
toimia ohjattavansa äänenä, jos ohjattava
ei siihen itse pysty

YHTEISTYÖ VERKOSTON KANSSA

*Yhteistyö sijoitetun lapsen tai nuoren perheen suuntaan on tärkeää. Omaohjaaja voi tuoda sijoitettua lasta tai nuorta näkyväksi ja kuulluksi suhteessa vanhempiin

*Omaohjaaja pitää yhteistyötä yllä nuoren tai lapsen vanhempiin viikottaisilla kuulumissoitoilla sekä eri tapaamisilla

*Yhteistyö verkoston kanssa on tärkeää ja on yksi edellytys onnistuneen kokonaisvaltaisen luottamussuhteen rakentumiselle

*Yhteistyöverkostoon kuuluu esimerkiksi sijoitetun lapsen perhe, koulu, sijoitetun oma sosiaalityöntekijä, mahdolliset hoitokontaktit esimerkiksi erikoissairaanhoidon

KUUKAUSIKOOSTE

*Kuukausikoosteen tekeminen yhdessä omaohjaaja työparin kanssa

*Kuukausikoosteella tarkoitetaan sitä, että ohjaaja tekee sijoitetusta nuoresta joka kuukausi koosteen, kuukauden tapahtumista mimi

*Kuukausikoosteessa on eri kohtia, mitä omaohjaaja täyttää kuukausikoosteeseen. Näitä kohtia ovat esimerkiksi sijoituksen tavoitteet, perhetyö, kuukauden tärkeimmät tapahtumat

HYVÄN VUOROVAIKUTUKSEN LUOMINEN

*Omaohjaajan tehtävänä on luoda hyvä vuorovaikutussuhde ohjattavaansa sekä ohjattavan perheeseen

*Omaohjaaja toimii ohjattavansa tukena ja apuna syvällisemmin, kuin muut yksilön ohjaajat

*Vuorovaikutuksen rakentumiseen omaohjaajalta vaaditaan aktiivista yhteistyötä ohjattavan perheeseen

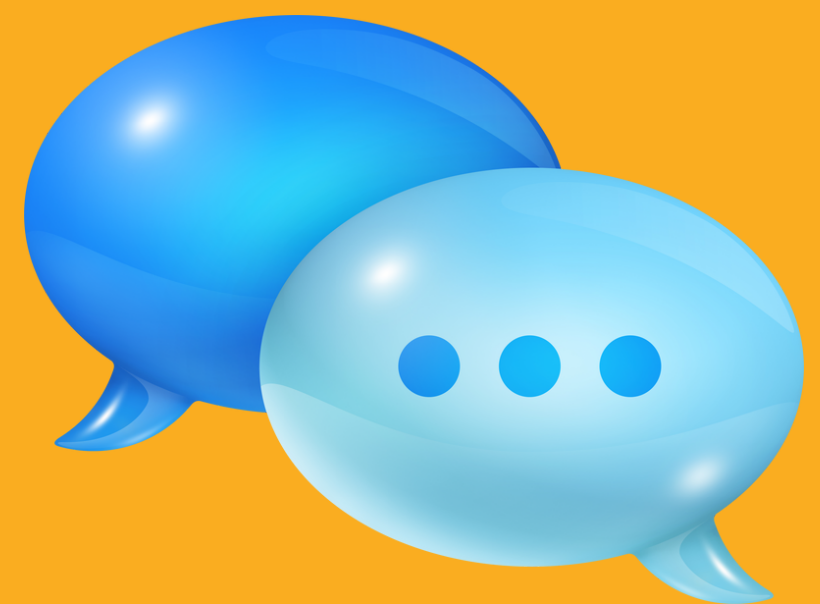
*Vuorovaikutuksen rakentumiseen vaaditaan omaohjaajalta aktiivista ja säännöllistä ohjattavan perheen tapaamista. Omaohjaajan tehtävänä on tuoda ja nostaa esiin ohjattavansa asioita, ohjattavan näkökulmasta, ottaen huomioon lapsen etu

PROSESSI

Tutustuminen omaohjattavaan

Vanhempien ja
verkoston kanssa työskentely

LOADING...

Tavoitteiden asettaminen
sijoitukselle
ja niiden eteen
työskentely

TUTUSTUMINEN OMAOHJATTAVAAN

*Prosessiin alkuun kuuluu se, että omaohjaaja ja ohjattava tutustuvat puolin ja toisin

*Omaohjaajan on tärkeä antaa ohjattavalle aikaa tutustumiseen, koska sijoitus on ohjattavalle suuri elämänmuutos

*Prosessin alussa omaohjaajan on tärkeä osallistua ohjattavansa alkuneuvotteluihin ja kerätä tietoa ohjattavastaan, muistaen antaa aikaa ohjattavalle

VANHEMPIEN JA VERKOSTON KANSSA TYÖSKENTELY

*Prosessiin kuuluu koko kaari ohjattavan sijoituksen alusta sijoituksen loppuun ja kotiutumiseen saakka

*Omaohjaajan on tärkeä painottaa prosessin aikana sitä, mitä eri muutoksia ohjattavan vanhemmilta vaaditaan, että muutokset voivat olla pysyviä

*Koko prosessin aikana omaohjaajan on tärkeä olla yhteistyössä ja yhteyksissä ohjattavansa läheisverkoston kanssa

TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN SIJOITUKSELLE JA NIIDEN ETEEN TYÖSKENTELY

*Sijoitusprosessin alussa on tärkeää pohtia ohjattavan kanssa yhdessä tavoitteita sijoitukselle, muistaen myös sosiaalityöntekijän antamat tavoitteet

*Omaohjaajan on tärkeä pohtia, miten omalla työskentelyllään tavoitteisiin konkreettisesti voidaan päästä

*Sijoituksen alussa omaohjaajan on tärkeä antaa enemmän tukea ohjattavalle ja muistuttaa sijoituksen tavoitteista

*Tavoitteiden toteutumisen kannalta ohjattavan on tärkeä tiedostaa sijoituksen syyt, mitkä asiat ovat vaikuttaneet sijoitukseen

LUOTTAMUSSUHDE

Kuunteleminen ja ajan antaminen

Keskustelut omaohjattavan kanssa, keskustelutaidot

Rajojen asettaminen ja rajojen osoittaminen

Läsnäolo

Yhteinen tekeminen omaohjattavan kanssa

KUUNTELEMINEEN JA AJAN ANTAMINEEN

*Omaohjaajan ja ohjattavan
luottamussuhteen rakentuminen
vaatii omaohjaajalta
kuuntelemista ajan antamista
ohjattavalle

*Kuuntelulla tarkoitetaan
omaohjaajalta sitä, että hän kyselee
arkisia kuulumisia

*Kuuntelu edellyttää
omaohjaajalta tilan antamista,
empaattisuutta sekä ymmärtävää
ja aitoa kohtaamista

KESKUSTELUT OHJATTAVAN KANSSA, KESKUSTELUTAIDOT

*Luottamussuhteen rakentumiseen omaohjaajalta vaaditaan arkisia keskustelu ohjattavan kanssa

*Luottamussuhteen rakentumiseen omaohjaajalta vaaditaan sitä, että omaohjaaja osaa keskustella ohjattavan kanssa myös haastavista ja kipeistä asioista

RAJOJEN ASETTAMINEN JA OSOITTAMINEN

*Luottamussuhteen rakentumiselle omaohjaajan on tärkeä asettaa rajoja

*Rajojen asettamisella tarkoitetaan sitä, että omaohjaajan täytyy osata perustella rajojen asettamista ja miksi niitä asetetaan, tärkeää on myös pitää niistä kiinni

*Rajojen asettamisen takana on, se ohjattavalle tulee turvallinen olo omaohjaajasta, turvallisuus on yksi kriteeri luottamussuhteen syntymiselle

*Omaohjaajan on tärkeä turvata ohjattavansa arkea, ennakoida tilanteita ja asettaa rajoja

LÄSNÄOLO

*Omaohjaajan on tärkeä olla ohjattavalleen läsnä ja läsnäolon täytyy myös näyttäytyä lapselle tai nuorelle

*Läsnäolo:
Pysähdy,
Kuuntele &
Näe

*Läsnäolo näyttäytyy konkreettisesti niin, omaohjaaja muistuttelee että on töissä lapsia ja nuoria varten

*Läsnäolo näyttäytyy konkreettisesti niin, että omaohjaaja antaa tilaa, mutta on saatavilla koko ajan

YHTEINEN TEKEMINEN OHJATTAVAN KANSSA

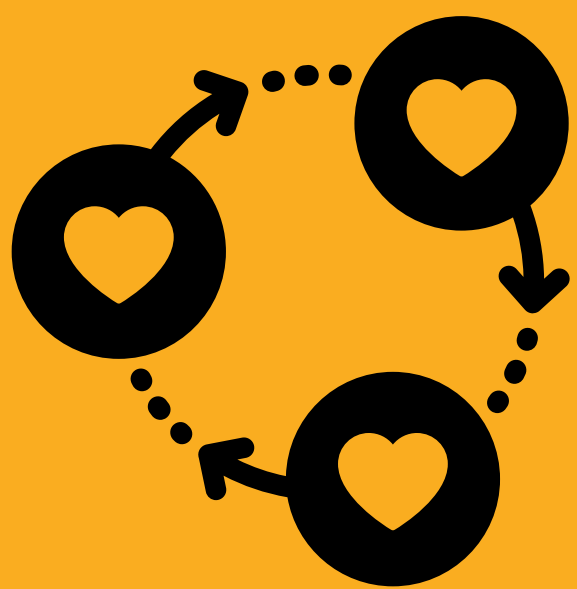
*Luottamussuhteen rakentuminen
vaatii yhteistä tekemistä
omaohjaajan ja ohjattavan
välillä

*Yhteinen tekeminen auttaa
tutustumisprosessissa,
tutustuminen
on yksi edellytys
luottamussuhteen
rakentumiselle

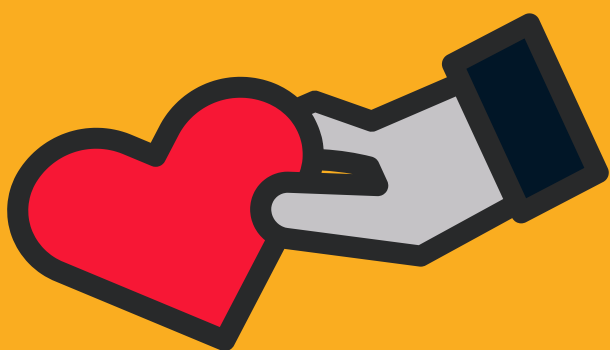
TÄRKEÄT ARVOT

Avoimuus

Kunnioitus
(sijoitetun sekä
hänen perheensä)

Luottamus ja sen rakentaminen

Tasavertaisuus ja tasa-arvo

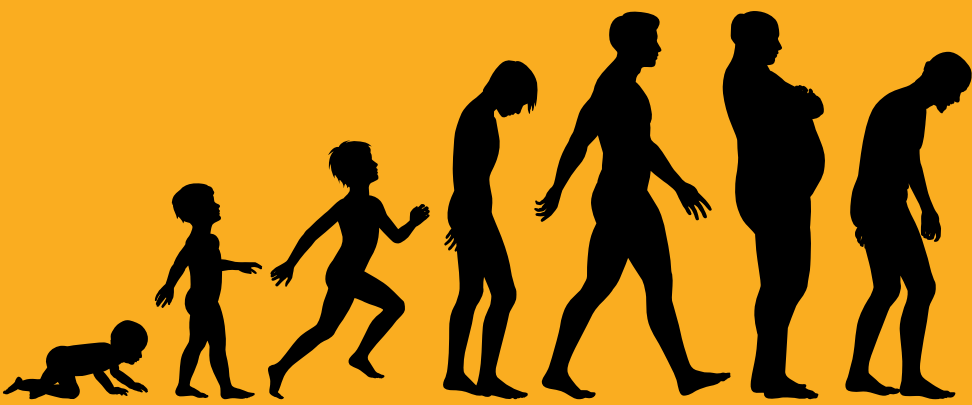
TYÖMENETELMÄT

Keskustelu

Toiminnalliset
työmenetelmät

Elämänjana-
työskentely

Tunnekortit

KESKUSTELU

*Keskustelu
tärkeä
työväline
omaohjaajatyöskentelyssä

TOIMINNALLISET TYÖMENETELMÄT

*Toiminnalliseen
työmenetelmään
voi kuulua vaikka mitä. Tärkeää on
molemminpuolinen kiinnostus

*Toiminnallisen
tekemisen lomassa
keskustelujen kynnyks on
matala
omaohjaajan ja
ohjattavan välillä

ELÄMÄNJANA TYÖSKENTELY

*Elämänjana työskentely on tärkeä työväline, se hahmottaa ohjattavan historiaa, nykyhetkeä ja tulevaa

*Elämänjana-työskentely auttaa tutustumisprosessissa

*Elämänjana-työskentelyyn osallistuu sijoitettu lapsi tai nuori, omaohjaaja ja muita henkilöitä

TUNNEKORTIT

*Tunnekortteja on moneen tilanteeseen sopivia, jota omaohjaaja voi työssään käyttää hyödykseen

*Tunnekorttien avulla on hyvä herättää erilaisia keskusteluja omaohjaajan ja ohjattavan välille

*Eri korttien avulla on helppo keskustella eri asioista ja korttien avulla on helppo rikkoa myös "jäätä"

KEHITTÄMINEN

ENEMMÄN AIKAA JA
RESURSSEJA

LÄHTEET

Haltsonen, A. 16.12.2020. Nuorten
ystävät:

Omaohjaaja tavoittelee ja toivoo
hyvää nuoren elämään.

[Blogikirjoitus]. [Viitattu 9.11.2021].

Saatavana: https://www.nuortenystavat.fi/blog-786-224-omaohjaaja_tavoittelee_ja_toivoo_hyvaa_nuoren_elamaan?entry=224

Pulli, P. 2021. Omaohjaajuus
lastensuojeluyksikkö Törnävän
Puistossa: Sähköinen- opas
Törnävän Puiston ohjaajille.

[Sähköinen
tietoaineisto]. Seinäjoen
Ammattikorkeakoulu.

